

stk. 3, litra n, hjemler en sådan indskrænkning af overførselsretten.

Bibliotekerne kan kun udnytte bestemmelsen i § 21, stk. 3, med respekt af eventuelle dispositionsbegrænsende aftaler, fx abonnementsordninger og licensaftaler om tidsskrifter og databaser.

Forbudet i den gældende lovs § 21, stk. 3, 2. pkt., mod eksemplarfremsættelse er uforeneligt med forslaget til en ny § 11 a, og må derfor udgå. Ændringen betyder dog ikke, at der gives adgang til eksemplarfremsættelse ud over, hvad § 11 a tillader.

Til nr. 22 (§ 23, stk. 1)

Forslaget indebærer en ændring af den gældende lovs § 23, stk. 1.

Formålet med ændringen er at tilpasse ophavsretslovens regel om gengivelse af kunstværker i kritiske eller videnskabelige fremstillinger til infosoc-direktivets art. 5, stk. 3, litra a.

Efter art. 5, stk. 3, litra a, kan medlemsstaterne indføre indskrænkninger i eneretten, hvis der er tale om anvendelse med henblik på videnskabelig forskning, såfremt kilden med ophavsmandens navn angives, medmindre dette viser sig umuligt, og det sker i et omfang, som det ikke-kommercielle formål berettiger til.

Ifølge den gældende lovs § 23, stk. 1, må offentliggjorte kunstværker og værker af beskrivende art, jf. § 1, stk. 2, frit gengives i kritiske og videnskabelige fremstillinger i tilslutning til teksten, når det sker i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet. Bestemmelsen gælder for alle kritiske og videnskabelige fremstillinger, uanset om formålet er kommercielt eller ikke-kommercielt.

Kulturministeriet finder det på den baggrund nødvendigt at begrænse reglen, så den ikke gælder for gengivelse i erhvervsøjemed.

Forslaget indebærer, at kunstværker ikke længere kan gengives i kritiske og videnskabelige fremstillinger i erhvervsøjemed uden samtykke fra ophavsmanden.

Det følger af infosoc-direktivets betragtning nr. 42, at en videnskabelig eller forskningsmæssig aktivitet ikke-kommercielle karakter bestemmes af selve aktiviteten. Den pågældende institutions organisationsstruktur og finansieringsmåde er ikke afgørende faktorer i denne henseende.

Udtrykket erhvervsøjemed skal forstås bredt og dækker både direkte og indirekte erhvervsøjemed. Udtrykket omfatter navnlig aktiviteter, der sker som led i privat erhvervsvirksomhed eller virksomhed, som må sidestilles hermed.

En gengivelse kan desuden anses for at ske i erhvervsøjemed, hvis gengivelsen eksempelvis sker for at generere et overskud. Der er derimod ikke tale om en gengivelse i erhvervsøjemed, hvis den sker mod symbolsk betaling eller betaling, som kun har til formål at dække de faktiske udgifter forbundet hermed.

Højere læreanstalter og andre institutioner, der udfører forskningsvirksomhed, fx Nationalmuseet og Det Kgl. Bibliotek, vil som udgangspunkt fortsat frit kunne gengive kunstværker og værker af beskrivende art i kritiske og videnskabelige fremstillinger i overensstemmelse med § 23, stk. 1. Fx kan Nationalmuseet frit gengive et offentliggjort kunstværk i en artikel rettet til forskere.

Gengivelse af kunstværker i kritiske og videnskabelige fremstillinger i erhvervsøjemed foreslås omfattet af aftalelicensen i § 23, stk. 2, jf. lovforslagets nr. 23.

Kravet i art. 5, stk. 3, litra a, om, at kilden skal angives, medmindre dette viser sig umuligt, er opfyldt ved reglen i ophavsretslovens § 11, stk. 2, 2. pkt. Herefter skal kilden angives i overensstemmelse med, hvad god skik kræver, når et værk gengives offentligt i h.t. en bestemmelse i kap. 2.

Til nr. 23 (§ 23, stk. 2)

Forslaget indebærer en ændring af den gældende lovs § 23, stk. 2.

Formålet med ændringen er at lette rettighedsklaringen i forbindelse med erhvervsomfattig gengivelse af kunstværker i kritiske og videnskabelige fremstillinger; en gengivelse, der som følge af gennemførelsen af infosoc-direktivets art. 5, stk. 3, litra a, jf. lovforslagets nr. 22, ikke længere er fri i h.t. § 23, stk. 1.

Efter den gældende lovs § 23, stk. 2, 1. pkt., må et offentliggjort kunstværk gengives i en alment oplysende fremstilling, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Dette gælder dog efter 2. pkt. ikke, såfremt ophavsmanden over for nogen af de aftalesluttende parter har nedlagt forbud mod værkets gengivelse.

Da infosoc-direktivet ikke indeholder nogen begrænsninger i relation til aftalelicenser, jf. betragtning nr. 18, finder Kulturministeriet det naturligt at udvide aftalelicensen i § 23, stk. 2, til også at omfatte gengivelse af kunstværker i kritiske og videnskabelige fremstillinger i erhvervsøjemed. Herved lettes adgangen til aftaløsninger i forbindelse med overgangen til en eneret på området, hvilket er til fordel for såvel brugere som rettighedshavere.

Det foreslås på den baggrund at tilføje gengivelse i kritiske eller videnskabelige fremstillinger i erhvervsøjemed til aftalelicensen i § 23, stk. 2.